(טו) אִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ * וּלְהַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מַדְלִיק (ג) [ג] וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם, (טז) וְכֵן נוֹהֲגִין (תרומת הדשן (סי׳ קפ) ומהרי״ל (מנהגים) ותשובת מהרי״ל סימן קמ״ה): **ד** [*] (יז) [1]**הַנּוֹתֵן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי** (יח) * **מִן הַשָּׁמֶן** * **הַצָּרִיךְ** * **לִשְׁעוּר הַדְּלָקָה, עוֹשֶׂה לוֹ מִדּוֹרָה** (ד) (יט) **וְשׁוֹרְפוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ, שֶׁהֲרֵי הֶקְצָה לִמְצוָתוֹ. וְאִם נִתְעָרֵב בְּשֶׁמֶן אַחֵר וְאֵין שִׁשִּׁים לְבַטְּלוֹ, [2]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר** (כ) **שֶׁאֵין לְהוֹסִיף עָלָיו כְּדֵי** (ה) **לְבַטְּלוֹ:**

תרעח נֵר שֶׁל שַׁבָּת קוֹדֵם לְנֵר שֶׁל חֲנֻכָּה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א [א]**מִי שֶׁאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת** (א) **לִקְנוֹת נֵר** (ו) **חֲנֻכָּה וְנֵר שַׁבָּת, יִקְנֶה נֵר שַׁבָּת** (ב) **מִפְּנֵי** (ג) [ב] **שָׁלוֹם**

ו הִרְא״ש בְּפֶרֶק ב׳ דְּשַׁבָּת (סי׳ ט) בְּשֵׁם שְׁאֵלְתּוֹת דֶּרֶב אַחְאי (שאילתא כו), וְהַמְפָרְשִׁי (שם סי׳ רסו) בְּשֵׁם יְלַמְּדֵנוּ פְּסִיקְתָא רַבָּתִי (ריש פרשה ג). ז טור בְּשֵׁם הָרַ״מ מֵרוֹטֶנְבּוּרְג.

א מִימְרָא דְּרַבָּא שַׁבָּת כג (ע״ב).

בֵּאוּר הַהֲלָכָה

ג (ג) **וּמְבָרֵךְ.** דִּבְרָכָה לְבַטָּלָה לֵיכָּא, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְצֵאת בְּשֶׁל אִשְׁתּוֹ חָל חִיּוּבָא עָלָיו. תְּשׁוּבַת מַהֲרִי״ל (סי׳ קמה). וְיֵשׁ חוֹלְקִין, וְסִפֵּק בְּרָכוֹת לְהָקֵל. (ט״ז) [עַטָּרַת זְקֵנִים]. וְרַשַּׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) כָּתַב מִי שֶׁבָּא לְבֵיתוֹ וּמָצָא שֶׁהִדְלִיקוּ עָלָיו צָרִיךְ לְהַדְלִיק, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסי׳) דִּדְבָרָיו אֵינָם מְכָרָחִים לְכָךְ אֵין לְבָרֵךְ. עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן ט״ז (סק״א): **ד** (ד) **וְשׁוֹרְפוֹ.** דְּאָסוּר לְהַנִּיחוֹ לְשָׁנָה הַבָּאָה דְּחִישִׁינַן לְתַקָּלָה. טור: (ה) **לְבַטְּלוֹ.** עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ״ט סָעִיף קָטָן י״ד מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם. [עַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלֶיָּה רַבָּה (סק״ז) בָּזֶה שֶׁהֶעֱלָה לְהַלָּכָה דְּאַף שֶׁכְּבָר נִפַּל לְפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים, שַׁאִין לְבַטְּלוֹ, וְהִשִּׂיג עַל כַּמָּה אַחֲרוֹנִים בָּזֶה]:

א (ו) **חֲנֻכָּה.** וְאִם יֵשׁ לוֹ נֵר אֶחָד לְבֵיתוֹ סָגֵי, וְיִקַּח הַמֹּתָר לְנֵר חֲנֻכָּה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ג) **שָׁלוֹם.** שֶׁמִּצְטָעֲרִים לֵישֵׁב בַּחֹשֶׁךְ. וְכָתַב הַפְּ״ח (סק״א) דְּאִם אֵין לוֹ פַּת, נֵר חֲנֻכָּה קֹדֶם, וְכֵן כָּתַב הָעֲטָרַת זְקֵנִים, אֲבָל הַטַּ״ז (סק״ב) כָּתַב דְּפַת קֹדֶם, עַיֵּן שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

ג [ג] **וּמְבָרֵךְ.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (במחדיש ברכה סק״א) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (בשו״ת אר״ח סי׳ צז) דְּלִצֵּאת מִידֵי כָּל הַסְּפֵקוֹת טוֹב לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיסֵי כְּדֵין אַכְסָנַאי, וְיִשְׁמַע הַבְּרָכָה מִבַּעַל הַבַּיִת, עַיֵּן שָׁם: **ד** [כשו״ע] **הַנּוֹתֵן מִן הַשֶּׁמֶן כו׳.** וְעַיֵּן בִּסְפֵרִי שו״ת בֵּית אַפְרַיִם (או״ח סי׳ יח), מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה לְהַגְּאוֹן בַּעַל הַמַּחֲבֹר שֶׁאִילַת שָׁלוֹם ז״ל עַל הַשַּׁאְלְתּוֹת, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בִּדְבָרָיו הָרַ״ן (שבת ט. ד״ה אי נמי) וְהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ד ה״ה), וּבְדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט יב) שֶׁכָּתַב דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין, עַיֵּן שָׁם:

א [ב] **שָׁלוֹם.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן (שָׁם) [שבות יַעֲקֹב] (ח״ג) סִימָן מ״ט לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַמַּגִּיד מִשְּׁנָה סוֹף הִלְכוֹת חֲנֻכָּה (פ״ד ה״ב), שֶׁכָּתַב דְּמֵה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ם דִּלְנֵר חֲנֻכָּה מוֹכֵר כְּסוּתוֹ הוּא כָּל שֶׁכֵּן מַאֲרַבַּע כּוֹסוֹת, דְּמֵה כָּל שֶׁכֵּן הוּא, דְּהָא אַרְבַּע כּוֹסוֹת נְמֵי פַּרְסוּמֵי נִיסָּא אִיכָּא. וְכֵן הִקְשָׁה הַלֶּחֶם מִשְׁנֶה (שם) וְהָאֵלִיָּה זוּטָא (סי׳ תרנא סק״א). וְכָתַב לְיַשֵּׁב דְּהָא דְּאָמְרִינַן דְּעָדִיף מִקִּדּוּשׁ הַיּוֹם אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עֲדוּת עַל בְּרִיאַת הָעוֹלָם, מִכָּל מָקוֹם הוּא רַק בְּבֵיתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן נֵר חֲנֻכָּה שֶׁמַּדְלִיק מִבַּחוּץ וְאֵיכָא פִּרְסוּם הַנֵּס לְצִבּוּר, וּמַהֲאי טַעְמָא הָוֵי כָּל שֶׁכֵּן מֵאַרְבַּע כּוֹסוֹת, וְלָכֵן שַׁפִיר פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) דִּלְדִידָן שֶׁמַּדְלִיקִין מִבַּפְנִים לָא אָמְרִינַן הַאי דִּינָא דַּחֲנֻכָּה, וְלֹא נֶאֱמְרוּ אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁמַּדְלִיקִין מִבַּחוּץ, עַיֵּן שָׁם. וּבִמְחִילַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ, אֲפִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְהַדְלִיק מִבַּחוּץ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין לְהַדְלִיק בְּבַיִת אֲפֵלָה, דְּהָא אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת קוֹדֶם מִשּׁוּם שָׁלוֹם בֵּיתוֹ, דִּפְרִיסַ דְּשַׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים יְקֵנֶה נֵר חֲנֻכָּה כו׳ סמ״ש, אֲבָל לֹא בָּא לִגְרֹעַ עֲדִיפוּת נֵר חֲנֻכָּה כְּלָל בִּשְׁבִיל הַדְלָקָה בִּפְנִים, וְאַדְרַבָּה מִשְׁמַע מִדְּבָרָיו דְּלִעְנְיַן דְּעָדִיף מִקִּדּוּשׁ הַיּוֹם וְיֵין לְהַבְדָּלָה, אַף עַתָּה הַדִּין כֵּן:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ג] **וּמְבָרֵךְ.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (במחדיש ברכה סק״א) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (בשו״ת אר״ח סי׳ צז) דְּלִצֵּאת מִידֵי כָּל הַסְּפֵקוֹת טוֹב לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיסֵי כְּדֵין אַכְסָנַאי, וְיִשְׁמַע הַבְּרָכָה מִבַּעַל הַבַּיִת, עַיֵּן שָׁם: **ד** [כשו״ע] **הַנּוֹתֵן מִן הַשֶּׁמֶן כו׳.** וְעַיֵּן בִּסְפֵרִי שו״ת בֵּית אַפְרַיִם (או״ח סי׳ יח), מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה לְהַגְּאוֹן בַּעַל הַמַּחֲבֹר שֶׁאִילַת שָׁלוֹם ז״ל עַל הַשַּׁאְלְתּוֹת, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בִּדְבָרֵי הָרַ״ן (שבת ט. ד״ה אי נמי) וְהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ד ה״ה), וּבְדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט יב) שֶׁכָּתַב דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין, עַיֵּן שָׁם:

א [ב] **שָׁלוֹם.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן (שָׁם) [שבות יַעֲקֹב] (ח״ג) סִימָן מ״ט לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַמַּגִּיד מִשְּׁנָה סוֹף הִלְכוֹת חֲנֻכָּה (פ״ד ה״ב), שֶׁכָּתַב דְּמֵה שֶּׁכָּתַב הָרַמְבַּ״ם דִּלְנֵר חֲנֻכָּה מוֹכֵר כְּסוּתוֹ הוּא כָּל שֶׁכֵּן מַאֲרַבַּע כּוֹסוֹת, דְּמֵה כָּל שֶׁכֵּן הוּא, דְּהָא אַרְבַּע כּוֹסוֹת נְמֵי פַּרְסוּמֵי נִיסָּא אִיכָּא. וְכֵן הִקְשָׁה הַלֶּחֶם מִשְׁנֶה (שם) וְהָאֵלִיָּה זוּטָא (סי׳ תרנא סק״א). וְכָתַב לְיַשֵּׁב דְּהָא דְּאָמְרִינַן דְּעָדִיף מִקִּדּוּשׁ הַיּוֹם אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עֲדוּת עַל בְּרִיאַת הָעוֹלָם, מִכָּל מָקוֹם הוּא רַק בְּבֵיתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן נֵר חֲנֻכָּה שֶׁמַּדְלִיק מִבַּחוּץ וְאֵיכָא פִּרְסוּם הַנֵּס לְצִבּוּר, וּמַהֲאי טַעְמָא הָוֵי כָּל שֶׁכֵּן מֵאַרְבַּע כּוֹסוֹת, וְלָכֵן שַׁפִיר פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) דִּלְדִידָן שֶׁמַּדְלִיקִין מִבַּפְנִים לָא אָמְרִינַן הַאי דִּינָא דַּחֲנֻכָּה, וְלֹא נֶאֱמְרוּ אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁמַּדְלִיקִין מִבַּחוּץ, עַיֵּן שָׁם. וּבִמְחִילַת כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ, אֲפִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְהַדְלִיק מִבַּחוּץ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין לְהַדְלִיק בְּבַיִת אֲפֵלָה, דְּהָא אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת קוֹדֶם מִשּׁוּם שָׁלוֹם בֵּיתוֹ, דִּפְרִיסַ דְּשַׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים יְקֵנֶה נֵר חֲנֻכָּה כו׳ סמ״ש, אֲבָל לֹא בָּא לִגְרֹעַ עֲדִיפוּת נֵר חֲנֻכָּה כְּלָל בִּשְׁבִיל הַדְלָקָה בִּפְנִים, וְאַדְרַבָּה מִשְׁמַע מִדְּבָרָיו דְּלִעְנְיַן דְּעָדִיף מִקִּדּוּשׁ הַיּוֹם וְיֵין לְהַבְדָּלָה, אַף עַתָּה הַדִּין כֵּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיֵּן לְקַמָּיהּ: **(טו) אִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר וְכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף דְּמִדִּינָא פָּטוּר לְהַדְלִיק אִם מַדְלִיקִין עָלָיו בְּבֵיתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ וּלְהַדְלִיק בְּעַצְמוֹ רַשַּׁאי, וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ קֹדֶם שְׁעַת הַדְּלָקָה (כג) שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת בְּשֶׁל אִשְׁתּוֹ, וּמִמֵּילָא לֵית כָּאן מִשּׁוּם בְּרָכָה לְבַטָּלָה, דְּכֵיוָן שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָצֵאת בְּהַדְלָקָתָהּ חָל חִיּוּב הַדְלָקָה עָלָיו: **(טז) וְכֵן נוֹהֲגִין.** וְכֵן סָתְמוּ (כה) הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים. וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים (כה) שֶׁסּוֹבְרִין, אַחֲרֵי דַּחֲזַ״ל (שבת כג.) פְּטָרוּהוּ עַל יְדֵי הַדְלָקַת אִשְׁתּוֹ, לֹא כָּל כְּמִינַהּ לוֹמַר אֵינִי רוֹצֶה לָצֵאת בְּשֶׁל אִשְׁתִּי, וְיַדְלִיק (כו) בְּלֹא בְּרָכָה. וְהֶנֵּה אַף דְּנַדָּאי אֵין לְמִחּוֹת בְּיַד הַנּוֹהֲגִין לְבָרֵךְ, אֲחֲרֵי דְּהָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ לְבָרֵךְ, מִכָּל מָקוֹם טוֹב יוֹתֵר (כז) לְהַדֵּר לִשְׁמֹעַ הַבְּרָכוֹת מִפִּי אַחֵר וְיַעֲנֶה אָמֵן [וְיכַוֵּן לָצֵאת בָּהֶן] וְיַדְלִיק נֵרוֹתָיו, אוֹ יִרְאֶה לְשַׁעֵר לְהַדְלִיק נֵרוֹתָיו וּלְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן לְבָרֵךְ, אֲחֲרֵי קֹדֶם שֶׁמַּדְלֶקֶת אִשְׁתּוֹ בְּבֵיתוֹ, דְּהֵינוּ שֶׁהִיא מַדְלֶקֶת אַחַר מַעֲרִיב כְּמִנְהַג הָעוֹלָם וְהוּא יַדְלִיק קֹדֶם מַעֲרִיב: **ד** (יז) **הַנּוֹתֵן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְכו׳.** דְּבַלֵּילוֹת הַקּוֹדְמִין (כח) אִם נוֹתֵר יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְמִצְוַת הַדְלָקָה בְּלֵילוֹת שֶׁאַחֲרֵיהֶן. וְאִם נִתְעָרֵב בְּשֶׁמֶן אַחֵר, דְּהֵינוּ שֶׁלֹּא נָתַן תְּחִלָּה רַק כְּשִׁעוּר הַדְלָקָה וְנִכְבֶּה בְּאֶמְצַע וְנוֹתַר, וְלָכֵן אָסוּר דְּהֶקְצָה לְמִצְוָתוֹ וְאָסוּר לַהֲנוֹת הֵימֶנּוּ. אֲבָל אִם נָתַן הַרְבֵּה בַּנֵּר וְנוֹתַר, מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְכַתְּחִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ב סָעִיף ב׳. וְדַע דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּאִם נָתַן הַשֶּׁמֶן בְּסֹתָם, הֶקְצָה כָּל הַשֶּׁמֶן, אִם לֹא דְּהִתְנָה לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא יֶאְסַר אֶלָּא כַּשִּׁעוּר, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ז׳: **(יט) וְשׁוֹרְפוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ.** דִּלְהַנִּיחוֹ לְשָׁנָה הַבָּאָה אָסוּר, (כט) דְּחִישִׁינַן לְתַקָּלָה, וַאֲפִלּוּ לְהַנִּיחוֹ בִּכְלִי מָאוּס דְּנַדָּאי לֹא יָבֹא לֶאֱכֹלוֹ גַּם כֵּן אָסוּר, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יָבֹא לִדְלֹק וְלַהֲנוֹת הֵימֶנּוּ: **(כ) שֶׁאֵין לְהוֹסִיף עָלָיו וְכו׳.** וְעַיֵּן בִּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ״ט סָעִיף ו׳ דְּיֵשׁ מַתִּירִין (ל) בְּכָל אִסּוּר דְּרַבָּנָן לְהוֹסִיף עָלָיו אִם נִתְעָרֵב, וְלָכֵן כָּתַב כָּאן יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר:

א (א) **לִקְנוֹת נֵר חֲנֻכָּה וְכו׳.** וְאִם יֵשׁ לוֹ נֵר אֶחָד לְבֵיתוֹ (ו) סָגֵי, אַף עַל גַּב דְּטוֹב (ז) וְרָאוּי שֶׁיִּהְיֶה שְׁנֵי נֵרוֹת לְשַׁבָּת כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן רס״ג (ס״א), מִכָּל מָקוֹם בִּמְקוֹם הַדְּחַק דַּי שֶׁיִּהְיֶה נֵר אֶחָד עַל הַשֻּׁלְחָן שֶׁאוֹכֵל וְהַשְּׁאָר לְנֵר חֲנֻכָּה, (ג) וְלֶהֱוֵי מִן הַמְּהֻדָּרִין [אֲחֲרוֹנִים]: **(ב) מִפְּנֵי שָׁלוֹם בֵּיתוֹ.** יֵשׁ אוֹמְרִים דְּבִזְמַן הַזֶּה (ד) שֶׁמַּדְלִיקִין בִּפְנִים יְקֵנֶה לְנֵר חֲנֻכָּה, שֶׁהֲרֵי לֹא יֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ, וְאַף עַל פִּי שֶׁאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, הָוֵי כְּשַׁעַת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (סי׳ קמה) וּלְבוּשׁ (סי״א): **(כה)** לְבוּשׁ (שם) וְעוֹלַת שַׁבָּת (סק״א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד): **(כו)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתוב בתרומת) וּמַהֲרַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה), וְהַפְּרִי חָדָשׁ סָתַם כְּמוֹתָם: **(כז)** שָׁם: **(כח)** אֵלִיָּה רַבָּה (שם) בְּשֵׁם שְׁלָ״ה (מס׳ תמיד פ׳ נר מצוה אות ג): **ד (כט)** טוּר: **(ל)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (סי׳ קמה) וּלְבוּשׁ (סי״א): **(לא)** וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלֶיָּה רַבָּה (סק״ז) בָּזֶה שֶׁהֶעֱלָה לְהַלָּכָה דְּאַף שֶׁכְּבָר נִפַּל לְפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים, שַׁאִין לְבַטְּלוֹ, וְהִשִּׂיג עַל כַּמָּה אַחֲרוֹנִים בָּזֶה]: **(לב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם יְלַמְּדֵנוּ פְּסִיקְתָא רַבָּתִי (ריש פרשה ג). וְעַיֵּן בְּסֵפֶר שו״ת בֵּית אַפְרַיִם (או״ח סי׳ יח), מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה לְהַגְּאוֹן בַּעַל הַמַּחֲבֹר שְׁאֵילַת שָׁלוֹם ז״ל עַל הַשַּׁאְלְתּוֹת, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בִּדְבָרֵי הָרַ״ן (שבת ט. ד״ה אי נמי) וְהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ד ה״ה), וּבְדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט יב) שֶׁכָּתַב דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְתִירִין, עַיֵּן שָׁם: **(לג)** גַּם זֶה שָׁם, וְטַעֲמוֹ דְּעִנְיַן מֵהֲדְּרִין נִזְכַּר בְּגֵמָרָא (שבת כא.): **(לד)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וְהִתְּתִיקוּ הַחַיֵּי אָדָם (כלל קנד סל״ו):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

בְּאֵר הַגּוֹלָה — **קמז:** **הִלְכוֹת חֲנֻכָּה סִימָן תרעח תרעט תרפ**

ב שם בְּגָיָא וְהַדַּר פְּשָׁטֵהּ. **בֵּיתוֹ** (ג) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רס"ג סָעִיף ג'). [2]**וְאִם יֵשׁ לוֹ לְשָׁל שַׁבָּת** (ד) **וְאֵין לוֹ לְנֵר חֲנֻכָּה וּלְיַיִן לְקִדּוּשׁ הַיּוֹם,** (ג) (ה) **יְקָנֶה לְנֵר חֲנֻכָּה,** (ו) **מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִיסָּא.** הַגָּהָה: וְהוּא הַדִּין נֵר חֲנֻכָּה (ז) קוֹדֵם לְיֵין הַבְּדָלָה, (ח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רצ"ו סָעִיף ה':

תרעט ובו סָעִיף אֶחָד:

א טוּר בְּשֵׁם בְּהַ"ג. *) (וְסֵיַם שָׁם כֵּיוָן דְּאִי אִפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר חָשׁוּב הֶכְשֵׁר מִצְוָה וְכוּ'). **א** [א]**בְּעֶרֶב שַׁבָּת** [*] **מַדְלִיקִין** (א) **נֵר חֲנֻכָּה תְּחִלָּה** (ב) **וְאַחַר כָּךְ נֵר שַׁבָּת.** הַגָּהָה: וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם כְּמוֹ בְּחֹל, אַף עַל פִּי שֶׁמַּדְלִיקִין (ב) בְּעוֹד הַיּוֹם (ג) גָּדוֹל (תרומת הדשן סימן ק"ב) *):

תרפ שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ הַנֵּרוֹת סָמוּךְ לַפֶּתַח בְּלֵיל שַׁבָּת. ובו ב' סְעִיפִים:

א טוּר, וְנִתְבָּאֵר בְּסִימָן רע"ז (ס"א). **א** (א) [א]**בְּלֵיל שַׁבָּת צָרִיךְ לִיתֵּן** (ב) **שׁוּם דָּבָר לָחוֹץ** (ג) **בֵּין הַנֵּרוֹת לַפֶּתַח, בְּשִׁבְיל הָרוּחַ שֶׁלֹּא**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו"ע] מַדְלִיקִין כו'. וְעַיֵּן (בְּשׁבוּת) [בְּשָׁכ] יַעֲקֹב (ח"א) סִימָן ט"ו בְּסוֹפוֹ שֶׁאִסּוּר לְהַנִּיחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת שֶׁיִּכְבֶּה הַנֵּרוֹת חֲנֻכָּה בַּלַּיְלָה וְלַחֲזוֹר וּלְהַדְלִיקָן בְּבֹקֶר, שֶׁאֵין נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כֵּיוָן שֶׁהִיא מְלָאכָה גְּמוּרָה דְּאוֹרַיְיתָא, וְאִי מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִיסָּא הֲרֵי מִצְוָה הַבָּאָה בַּעֲבֵרָה, וְגַם לֹא מָצִינוּ בְּשׁוּם מָקוֹם מִצְוָה זוֹ (שֶׁהָיוּ) [שֶׁיִּהְיוּ] צְרִיכִים לְהִיוֹת דּוֹלְקִים בָּעֶרֶב וּבַבֹּקֶר מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִיסָּא, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בִּבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"ב) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרַ"שׁ אַבּוּהַב בִּתְשׁוּבָה כָּתַב יָד, יֵשׁ לְזַהֵר לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה בָּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁל חֲנֻכָּה וְאַחַר כָּךְ לְהַדְלִיק נֵרוֹת חֲנֻכָּה, כִּי תְּפִלַּת מִנְחָה נֶגֶד תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם, וְנֵרוֹת חֲנֻכָּה זֵכֶר לְנֵס הַנַּעֲשָׂה בְּנֵרוֹת הַמְּנוֹרָה הַנִּדְלָקֶת אַחַר תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

בְּאֵר הֵיטֵב

וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), וְאָפְשָׁר דְּבִזְמַן הַזֶּה שֶׁמַּדְלִיקִין בְּפָנִים, יִקְנֶה נֵר חֲנֻכָּה וְאַל עַל פִּי כֵן לֹא יֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ, וְאַף עַל פִּי שֶׁאָסוּר לֶאֱכֹל לְאוֹרָהּ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּאִי אִפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר הֲרֵי כְּשָׁעַת הַסַּכָּנָה דְּמַנִּיחוֹ עַל שֻׁלְחָנוֹ אַף עַל פִּי שֶׁעָל בָּרְחוֹ מְשַׁמֵּשׁ בּוֹ, הָכָא נָמֵי כֵּן הוּא, וְהוּא הַדִּין בְּחֹל מִי שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא נֵר אֶחָד, עַיֵּן שָׁם:

(ג) **יִקְנֶה לְנֵר חֲנֻכָּה.** הֵיינוּ נֵר אֶחָד וְהַמּוֹתָר לְיֵין קִדּוּשׁ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג):

א (ג) **וְאַחַר כָּךְ:** וְכָתַב הַלְּבוּשׁ דְּמִי שֶׁהִדְלִיק בְּדִיעֲבַד שֶׁל שַׁבָּת תְּחִלָּה וְלֹא קִבֵּל שַׁבָּת בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁיְּכוֹל לְהַדְלִיק אַחַר כָּךְ, עַיֵּן שָׁם. וְעַ"ז (סק"א) חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּאֵינוֹ יָכוֹל לְהַדְלִיק, הוֹאִיל לְדִידָן שֶׁיֵּשׁ מְנַהֵג פָּשׁוּט שֶׁהָאִשָּׁה הַמַּדְלֶקֶת נֵר שַׁבָּת מְקַבֶּלֶת שַׁבָּת עָלֶיהָ וַאֲסוּרָה בִּמְלָאכָה, רַק אֲחֵרִים בְּנֵי בַּיִת שֶׁעֲדַיִן מַתָּרִים, עַל כֵּן אִישׁ שֶׁמַּדְלִיק נֵר שַׁבָּת וְשָׁכַח לְהַדְלִיק שֶׁל חֲנֻכָּה אָסוּר לוֹ לְהַדְלִיק שֶׁל חֲנֻכָּה אַחַר כָּךְ, אֶלָּא יִתֵּן לְאָחֵד מִבְּנֵי בֵּיתוֹ לְהַדְלִיקָם, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דִּבְאִשָּׁה הַמַּדְלֶקֶת כֵּיוָן שֶׁהַמִּנְהָג פָּשׁוּט כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רס"ג סָעִיף י', אִם כֵּן לְכוֹלֵי עָלְמָא לֹא תַּדְלִיק שׁוּם שֶׁל חֲנֻכָּה אֶלָּא תֹּאמַר לְאַחֵר לְהַדְלִיק. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א), עַיֵּן שָׁם: **(ג) גָּדוֹל.** וְדַוְקָא אַחַר פְּלַג הַמִּנְחָה. בַּ"ח (סי' תרעב ס"א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַסָּכָנָה דְּאִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן תרע"א סָעִיף ה' (ה) דְּמַנִּיחָהּ עַל שֻׁלְחָנוֹ. (ו) אֲבָל רב הָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ דְּאֵין לְחַלֵּק בָּזֶה בֵּין זְמַן הַגְּמָרָא לִזְמַנֵּינוּ: **(ג) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רס"ג סָעִיף ג'.** דְּמִבֹּאר שָׁם דְּאִם אֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת לְנֵר שַׁבָּת וְקִדּוּשׁ הַיּוֹם, גַּם כֵּן נֵר שַׁבָּת קוֹדֵם: **(ד) וְאֵין לוֹ לְנֵר חֲנֻכָּה וּלְיַיִן וְכוּ'.** וּמַיְרֵי דְּיֵשׁ לוֹ פַּת, דְּאִי אֵין לוֹ פַּת (ז) קְנִיַּת הַפַּת דּוֹחָה אֲפִלּוּ לְנֵר שֶׁל שַׁבָּת, וְכָל שֶׁכֵּן נֵר חֲנֻכָּה וְקִדּוּשׁ הַיּוֹם, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס"ג סָעִיף קָטָן ט' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּבְאוּר הֲלָכָה שָׁם (ד"ה אין לו): **(ה) יִקְנֶה לְנֵר חֲנֻכָּה.** הֵינוּ (מ) נֵר אֶחָד, וְהַמּוֹתָר לְיֵין קִדּוּשׁ. **(ו) מִשּׁוּם פִּרְסוּמֵי נִיסָּא.** וְקִדּוּשׁ הַיּוֹם הֲלֹא יָכוֹל לְקַדֵּשׁ בְּפַת, וּבְלָאו הָכִי קִדּוּשׁ עַל הַיַּיִן הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן דְּמִן הַתּוֹרָה יוֹצֵא בְּזִכְירַת דְּבָרִים בְּעָלְמָא: **(ז) קָדֵם לְיֵין הַבְּדָלָה.** מִשּׁוּם הַאי טַעְמָא: **(ח) וְעַיֵּן לְעֵיל וְכוּ'.** אֵין נִזְקָר שָׁם יוֹתֵר מִכָּאן, וְנִרְאֶה דְּצָרִיךְ לוֹמַר כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן וְכוּ':

א (א) **נֵר חֲנֻכָּה תְּחִלָּה.** כְּדֵי לָצֵאת דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּסִבְירָא לְהוּ דְּאֵי יָדְלִיק שֶׁל שַׁבָּת תְּחִלָּה קִבְּלָהּ לְשַׁבָּת וְאִתְּסַר עֲלֵהּ מְלָאכָה. אֲבָל רב פּוֹסְקִים חוֹלְקִים עַל זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא תַּלְיָא קַבָּלַת שַׁבָּת בְּהַדְלָקַת הַנֵּר, (מ) וְעַל כֵּן אִם הִדְלִיק שֶׁל שַׁבָּת וְלֹא קִבֵּל שַׁבָּת בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ יָכוֹל לְהַדְלִיק אַחַר כָּךְ. (נ) וְכָל זֶה בְּאִישׁ הַמַּדְלִיק אֲבָל אִשָּׁה הַמַּדְלֶקֶת כֵּיוָן שֶׁהַמִּנְהָג שֶׁמִּסְתָּמָא מְקַבֶּלֶת שַׁבָּת בְּהַדְלָקָתָהּ, אִם כֵּן לֹא תַּדְלִיק שׁוּב שֶׁל חֲנֻכָּה אֶלָּא (סק"א) (וְאוּלַי דְּסִבְירָא לֵיהּ לְטַ"ז דְּאִישׁ שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת בְּגוֹן שֶׁאֵין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) וְאַף דְּשָׁם אִיתָא דְּצָרִיךְ נֵר אַחֵר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ, הָתָם מִשּׁוּם הָכֵר צָרִיךְ נֵר אַחֵר דְּלֹא יֹאמְרוּ לְצָרְכוֹ הִדְלִיקָה, וּבְאֶמֶת אִם אֵין לוֹ נֵר אַחֵר נְמֵי מֵתֵר וְאַף דְּעַל כָּרְחֵךְ מְשַׁמֵּשׁ עַל שֻׁלְחָנוֹ בּוֹ [אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב) לְפִי דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם)]: **(ו) אֲלִיָּה רַבָּה** (שם) וּבְגֶדִי יֶשַׁע, וְכֵן מַשְׁמַע מִדְּרָךְ הַחַיִּים (דין נר שבת קודם ס"א) מִדְּהָצְרִיךְ דִּין דְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לְדִידָן אַף דִּבְזַמַּנּוּ מַדְלִיקִין הַכֹּל בְּפָנִים. וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב) דְּכֵן מַשְׁמַע מִפְּתִיחַת הַמְּחַבֵּר וְהָרַב שֻׁלְחָן חִלְקוֹ בָּזֶה, **וּמִשְׁמַע דְּדַעְתָּם דְּאִם יִדְלִיקוּ לְנֵר חֲנֻכָּה יִהְיֶה אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְפָנָיו:** **(ז)** טַ"ז (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן בְּרֹשׁ"ג בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה אין לו) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ שָׁם אוֹדוֹת הַטַּ"ז וְדָרְךְ הַחַיִּים (הל' שבת דין זמן הדלקת הנר ס"ז): **(ס)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **א (פ) לְבוּשׁ** וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ב) מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"א) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כְּטַ"ז** (סק"א). **(וְאוּלַי דְּסִבְירָא לֵיהּ לְטַ"ז דְּאִישׁ שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְהַדְלִיק נֵר שַׁבָּת בְּגוֹן שֶׁאֵין**

לוֹ אִשָּׁה בְּבֵיתוֹ, דְּיֵנוּ כְּמוֹ אִשָּׁה דְּמִסְתָּמָא גַּם כֵּן מְקַבֶּל שַׁבָּת עֲלֵהּ): **(ג)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א), דְּלֹא גָּרְעָא מֵרוֹאֶה נֵרוֹת אֵצֶל אַחֵר: **(ד)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ה)** דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין הדלקת נר חנוכה בע"ש ס"א): **(ו)** פְּשׁוּט: **(ז)** דְּאִי לָאו הָכִי נִרְאֶה קָצַת כְּתִרְתֵּי דְּסִתְרֵי, דְּהָא מִכֵּיוָן שֶׁמַּדְלִיק בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל עַל כָּרְחֵךְ סוֹמֵךְ עַל הַקָּלָא דְּמִפְלֵג וּלְמַעְלָה נוֹכֵל לְהִשְׁוותוֹ כְּמוֹ לַיְלָה, וְאִם כֵּן אֵיךְ יִתְפַּלֵּל אַחַר כָּךְ מִנְחָה [פְּרִי מְגַדִּים בְּסוֹף סִימָן תרע"א (א"א סק"י) **(וּמִכָּל מָקוֹם מִשְׁמַע שָׁם דְּכָל זֶה דַּוְקָא בְּדִאְפְשַׁר לֵיהּ, וְגַם דְּבָאֶמֶת זֶה שִׁיּוּךְ רַק אִם הוּא הַרְבֵּה קֹדֶם שְׁקִיעָה**), וְדָרְךְ הַחַיִּים (שם ס"ג) וּנְזִירוּת שִׁמְשׁוֹן (סי' תרעא ס"ז)]: **(ח)** וּפְרִי מְגַדִּים (שם): **א (פ)** פְּרִי חָדָשׁ וּפְשׁוּט. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תרע"ג סָעִיף ב' (ס"ק כה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: **(ב)** אִי נְמֵי מִשּׁוּם דְּיֵנָא דְּסָעִיף ב' דְּהוּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת נָקֵט נְמִי רֵישָׁא בְּלֵיל שַׁבָּת: **(ג)** אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah